Ügyiratszám: 502/P/2008-6.

[…]

részére

Tisztelt […]!

Köszönöm, hogy megtisztelte Hivatalunkat bizalmával, és a rendőrségi igazoltatások során rögzített kép- és hangfelvételek készítésének körülményeivel összefüggésben beadvánnyal fordult hozzám.

Beadványa nyomán a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 24. b) pontja alapján vizsgálatot indítottam. Vizsgálatom során írásban kerestem meg az Országos Rendőr-főkapitányság Jogi Főosztályának vezetőjét, és a beadványában foglaltakkal kapcsolatosan számos kérdésben kértem tőle felvilágosítást. Dr. Gömbös Sándor válaszlevelében részletesen tájékoztatott az ORFK álláspontjáról, melyet állásfoglalásom kialakítása során figyelembe vettem.

Az ügyben álláspontomról a következők szerint tájékoztattam az ORFK Jogi Főosztályát:

„A panaszüggyel összefüggésben kialakított álláspontomat alább kifejtem. Előre kívánom bocsátani, hogy jelen dokumentum csak egyike a Rendőrség kamera-használatával összefüggő állásfoglalásoknak. A kamera használata várhatóan még hosszú időn keresztül kérdéseket és panaszokat fog felvetni, amelyekre nehéz egységes és minden helyzetben egyaránt érvényes iránymutatást adni. Értelemszerűen kívánatos volna az intézkedő rendőrök számára egy „kamerahasználati útmutatót” adni, ugyanakkor mostani vizsgálatom csupán a panaszbeadványban említett eset elemzésére terjed ki.

A beadványt tevő arra hívta fel a figyelmet, hogy álláspontja szerint a képfelvevők használata során a rendőrség gyakorlatilag visszaél azzal a lehetőséggel, hogy az intézkedések kapcsán kép- és hangfelvételt készíthet. A panaszos véleménye szerint az eljáró rendőrök olyan adatokat gyűjtenek, amelyek későbbi eljárásokhoz nem szükségesek, illetve olyan módon gyűjtenek adatot, amely az intézkedés alá vont számára megalázó.

Jelen állásfoglalásom nem terjed ki annak vizsgálatára, hogy egyes demonstrációk, közterületi események környezetében a fokozott ellenőrzés (a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 30. §) elrendelése indokolt-e, vagy sem, pusztán olyan körülményként értékelhetjük, amely a lehetséges igazoltatások számát jogszerűen növeli. Ennek megfelelően a fokozott ellenőrzés elrendelésétől függetlenül minden igazoltatás kapcsán, esetről esetre vizsgálandó a rögzíthető adatok köre, beleértve a kép- és hangfelvétel készítését is.

Az Rtv. 29. és 42. §-ában foglalt rendelkezések együttes értelmezése valóban teret enged az eltérő következtetéseknek. A felhatalmazás jelentősége abban rejlik, hogy a korszerű technológia előnyeit a rendőrség munkájának hatékonyabbá tétele érdekében kihasználhassa. Az igazoltatás során rögzíthető adatok körét az Rtv. 29. §-a meghatározza, ugyanakkor a 42. § (1) bekezdése általános felhatalmazást tartalmaz a rendőri intézkedésekkel kapcsolatos személyek, tárgyak, körülmények tekintetében kép- és hangfelvétel készítésére. Az adatvédelmi biztos következetes gyakorlata szerint az igazoltatott személyről adatok rögzítésére akkor kerülhet sor, ha azok szabálysértési-, illetve büntetőeljárás céljából szükségesek, vagy ha az adatok rögzítését egyéb releváns körülmény indokolja.

A fentiekből is következően az igazoltatás kapcsán a képfelvevő berendezések pusztán a jogalkotó szándékának megfelelő módon használhatók. Az igazoltatás az Rtv. V. fejezete szerint önálló intézkedésként szabályozott, természetéből eredően azonban járulékos jelleggel kerül sor foganatosítására. Az igazoltatás révén megismert adatok dokumentálása nem történhet készletező jelleggel, csupán akkor kerülhet sor adatok rögzítésére, ha az

szabálysértési-, illetve büntetőeljárás céljából szükséges, vagy ha az adatok rögzítését egyéb releváns körülmény indokolja. Amennyiben tehát ezek a feltételek nem állnak fenn, úgy kép- és hangfelvétel kezelésére sincsen törvényes jogalap.

Az eljáró rendőrnek intézkedése során szerteágazó elvárás-rendszernek kell eleget tennie, melyben abszolút mércét az emberi méltóság védelme jelent. A szakszerűen és okszerűen végrehajtott igazoltatás nem járhat olyan hatással, amely az igazoltatott személy számára megfélemlítő vagy megalázó. Az adatvédelmi biztos számos állásfoglalásában rámutatott arra, hogy az érintett nem válhat az adatkezelés tárgyává, hanem annak mindvégig alanya kell, hogy maradjon. Ez pedig feltételezi az emberi méltóság maradéktalan tiszteletben tartását.

Amennyiben a kamera használatára jogszerűen kerül sor, úgy a felvétel készítése során ügyelni kell a kamera használatának rendeltetésszerű voltára. A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával (Rtv. 15. § (1) bekezdés). Véleményem szerint az az eljárás, amelyről a panaszos beszámolt, a „tetőtől talpig" való felvétel, illetve a kamerába nézés kötelezettsége nem felel meg az említett elvárásnak. Az ilyen jellegű adatrögzítések tehát az emberi méltósághoz való jog érvényesülését szem előtt tartva kifogásolhatók."

A fent kifejtett követelményeknek a gyakorlatban a Rendőrség tud érvényt szerezni. Az ORFK együttműködését kértem annak érdekében, hogy állásfoglalásom eljusson az érintett vezetőkhöz és az állomány az abban foglaltaknak megfelelően járhasson el.

Az ügy jelentőségére tekintettel vizsgálatom eredményéről a Magyar Távirati Iroda útján tájékoztatom a közvéleményt is.

A panasz felvetésén túl kérdésként fogalmazta meg, hogy az intézkedés alá vont személy milyen módon győződhet meg arról, hogy az igazoltató lapokon szereplő adatokat törölték. Az Avtv. 11. § (1) bekezdésének a) pontja szerint az érintett – a 12-13. §-okban szabályozott módon tájékoztatást kérhet személyes adatai kezeléséről. A tájékoztatást az érintettnek 30 napon belül közérthető formában és írásban kell megadni. A tájékoztatás valós voltáért, valamint az adatok jogszerű kezeléséért természetesen az adatkezelő tartozik felelősséggel.

Végezetül tájékoztatom, hogy vizsgálatom során kilétét nem fedtem fel.

Kérem, hogy a személyes adatok védelmével és a közérdekű adatok nyilvánosságával kapcsolatos kérdésekben forduljon Hivatalunkhoz továbbra is bizalommal.

Budapest, 2008. június 6.

Üdvözlettel,

Dr. Szabó Máté

állampolgári jogok országgyűlési biztosa